

VZDĚLÁVÁNÍ A REKVALIFIKACE

(DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ PROJEKTU CZ.6.04.2013.221.007
„POSTOJE OBYVATEL ČR KE VZDĚLÁVÁNÍ A REKVALIFIKACI“)

O INSTITUTU

Institut evaluací a sociálních analýz je první soukromý vědecko-výzkumný institut v oboru společenských věd založený v ČR. Jde o nezávislý subjekt, který byl založen podle pravidel stanovených Evropskou unií (Článek 2.2, písm. d. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací). Institut je výzkumnou organizací dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a je zapsán na Seznamu výzkumných organizací vedeném Radou pro vědu, výzkum a inovace (RVVI). Cílem Institutu je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií, přičemž veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností.

Hlavními činnostmi, kterými se INESAN zabývá, jsou evaluace a sociální analýzy.

Mezi tematické okruhy, jejichž výzkumem se INESAN zabývá, patří eticky odpovědné chování, manažerská studia, ICT, životní prostředí a sociální témata.

Díky svému zázemí v oblasti metodologie aplikovaného společenskovedního výzkumu INESAN poskytuje také zpracování výzkumných šetření a metodologických analýz. INESAN rovněž poskytuje odborné služby při tvorbě metodických nástrojů pro evaluaci, realizuje samotná evaluační šetření, podílí se na přípravě zadávací dokumentace, poskytuje peer-review jednotlivých dokumentů vztahujících se k evaluaci a k metodologii společenskovedního výzkumu.

Publikace, expertízy, odborná stanoviska a posudky, které INESAN vydává, nejsou ovlivněny postoji donorů a zadavatelů, nýbrž obsahují nezávislý pohled expertů INESAN.

INESAN

INSTITUT EVALUACÍ
A SOCIÁLNÍCH ANALÝZ

Heřmanova 1169/22

170 00 Praha 7

Tel.: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

O PROJEKTU

Hlavním cílem projektu CZ.6.04.2013.221.007 „Postoje obyvatel ČR ke vzdělávání a rekvalifikaci“ je identifikace a charakteristika faktorů ovlivňujících zájem jednotlivých společenských skupin o rekvalifikaci a další vzdělávání.

Mezi dílčí cíle projektu patří identifikace současné míry využívání vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů mezi jednotlivými skupinami respondentů, identifikace struktury těchto kurzů z hlediska zájmu uchazečů a charakteristika klíčových motivů a stimulů vedoucích k využití těchto kurzů. V souvislosti s dalším vzděláváním patří mezi dílčí cíle projektu identifikace míry zájmu o další vzdělávání v obecné populaci v ČR, a zejména pak mezi jednotlivými skupinami obyvatel. Dílčím cílem je dále identifikace klíčových motivů vedoucích k zájmu o další vzdělávání a současně identifikace klíčových bariér ovlivňujících rozhodování respondentů dále se již nevzdělávat.

Cílem tohoto dílčího výstupu je informovat o míře využití vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů mezi jednotlivými skupinami obyvatel a identifikovat a popsat hlavní stimuly a motivace vedoucí k využití těchto kurzů.

SOUHRN VÝSLEDKŮ

Respondenti s ukončeným vzděláním, kteří v posledních třech letech absolvovali nějaký vzdělávací či rekvalifikační kurz, tvoří necelou pětinu zkoumaného vzorku.

Nejčastěji navštěvovanými vzdělávacími a rekvalifikačními kurzy jsou kurzy cizích jazyků a kurzy práce na počítači. Účast na specifických kurzech souvisejících s konkrétní profesí je typická pro respondenty bez maturity a pro respondenty vykonávající dělnická a provozní povolání. Pětina dotázaných navštěvovala kurz zaměřený na jejich záliby a koníčky.

Většina respondentů (71 %) navštěvovala v posledních třech letech nějaký kurz zejména proto, že to bylo vyžadováno ze strany zaměstnavatelů.

METODIKA VÝZKUMU

Údaje obsažené v tomto přehledu pocházejí z výzkumného šetření realizovaného v rámci projektu č. CZ.6.04.2013.221.007 nezávislým Institutem evaluací a sociálních analýz (INESAN) v obecné populaci ČR.

Sběr dat byl realizován v České republice v červnu 2013. K výběru respondentů bylo použito kvótní techniky. Do zkoumaného vzorku byli zařazováni pouze lidé ve věku od 15 do 64 let. Při koncipování výběru bylo použito aktuálních údajů Českého statistického úřadu.

V rámci provedeného výzkumného šetření bylo provedeno a analyzováno celkem 1.013 interview.

PROFIL VÝBĚROVÉHO SOUBORU

Pohlaví:

49 % souboru tvoří ženy, 51 % tvoří muži

Věk:

29 % respondentů je ve věku 15–29 let, 41 % respondentů je ve věku 30–49 let a 30 % respondentů má více než 50 let

Nejvyšší dosažené vzdělání:

8 % respondentů má základní vzdělání, 33 % má střední vzdělání bez maturity, 48 % respondentů má střední vzdělání s maturitou a 11 % respondentů má vysokoškolské vzdělání

Struktura podle regionu:

11 % respondentů je z Prahy, 48 % respondentů je z Čech a 41 % respondentů je z Moravy

Čistý měsíční příjem domácnosti:

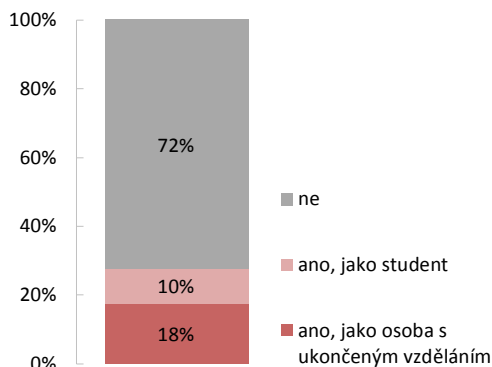
18 % domácností má příjem nižší než 18 000 Kč, 27 % domácností má příjem v intervalu 18 000–24 999 Kč, 36 % domácností dosahuje příjmu v intervalu 25 000–34 999 Kč a 19 % domácností má měsíční příjem vyšší než 35 000 Kč

VZDĚLÁVÁNÍ A REKVALIFIKACE

DÍLČÍ VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

Vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu se v posledních 3 letech zúčastnilo celkem **28 % respondentů**, přičemž **10 %** se konkrétního kurzu zúčastnilo v době přípravy na budoucí zaměstnání a **18 %** tvořily osoby s již ukončeným vzděláním.

Graf 1: Účast na vzdělávacím nebo rekvalifikačním kurzu v posledních 3 letech

Níže uvedené analýzy se zaměřují na odpovědi ekonomicky aktivních respondentů s ukončeným vzděláním. Obsahově jsou tyto analýzy zaměřeny na popis struktury účastníků vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů, na preference týkající se podoby těchto kurzů a na motivaci k účasti na jednotlivých kurzech.

Typickými účastníky vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů v posledních třech letech jsou zejména ženy, respondenti ve věku 30 až 49 let, lidé s maturitou a s vysokoškolským vzděláním a dotazovaní z vyšších sociálních tříd. Z hlediska vykonávané profese je patrné, že se vzdělávacích kurzů v největší míře účastní úředníci spolu s administrativními pracovníky a odborníci a specialisté. Nejmenší míra účasti byla zaznamenána mezi respondenty vykonávajícími dělnická povolání.

Mezi nejčastěji využívané vzdělávací a rekvalifikační kurzy patří především **kurzy jazykové** (největší zájem byl o studium angličtiny) a o **kurzy práce s počítačem**.

V menší míře respondenti navštěvovali kurzy účetnictví, kurzy věnované oblasti financí a pojišťovnictví, kurzy zaměřené na novinky v oblasti legislativy a kurzy bezpečnosti práce. Ve schématu č. 1 je prezentován seznam deseti nejčastěji navštěvovaných vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů v průběhu posledních tří let.

Schéma 1: Vzdělávací a rekvalifikační kurzy navštěvované v průběhu posledních tří let (TOP 10 kurzů)

SPONTÁNNĚ UVEDENÉ KURZY	
• jazykový kurz	25 %
• kurz práce na počítači	23 %
• kurz účetnictví	8 %
• nové zákony/legislativa	6 %
• kurz bezpečnosti práce	5 %
• finance a pojišťovnictví	5 %
• kurz (speciální) pedagogiky	3 %
• svářečský kurz	3 %
• daňové poradenství	2 %
• kurz první pomoci	2 %

Pozn.: údaje se vztahují k respondentům s ukončeným vzděláním, kteří se v posledních 3 letech zúčastnili nějakého kurzu (18 %)

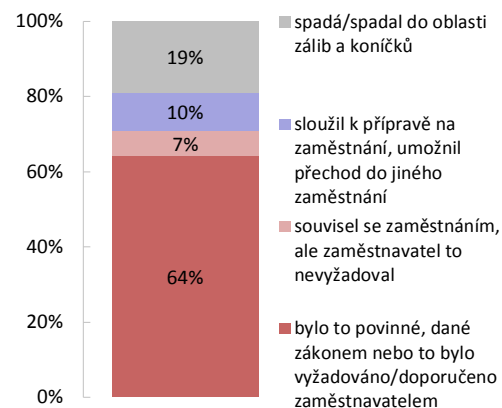
Z hlediska zájmu jednotlivých skupin respondentů je patrné, že ženy navštěvovaly častěji kurzy účetnictví a nové legislativy, zatímco muži kurzy bezpečnosti práce a svářečské kurzy. Dále platí, že respondenti bez maturity navštěvovali častěji specifické kurzy související s jejich zaměstnáním, respondenti s maturitou navštěvovali ve velké míře také kurzy cizích jazyků a kurzy práce s počítačem a v případě vysokoškolsky vzdělaných osob dominují jazykové a počítačové kurzy.

Z hlediska vykonávané profese platí, že dělníci a provozní pracovníci navštěvovali především specifické druhy kurzů zaměřené na jejich zaměstnání (např. svářečský kurz, zdravotnický, masérský, elektrotechnický kurz apod.). V případě úředníků, administrativních pracovníků, odborníků a specialistů se jednalo především o jazykové a počítačové kurzy, a dále pak o kurzy nové legislativy, účetnictví, pojišťovnictví či daňového poradenství.

Vedoucí pracovníci pak vedle jazykových kurzů navštěvovali zejména kurzy spojené s volnočasovými aktivitami.

Celkem 71 % respondentů navštěvovalo vzdělávací kurz související s jejich zaměstnáním, přičemž pro 64 % bylo absolvování kurzu povinné (např. ze zákona) či bylo požadováno ze strany zaměstnavatele. Celkem 19 % respondentů navštěvovalo či navštěvuje kurz související s jejich koníčky a zálibami.

Graf 2: Důvody absolvování vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů

Pozn.: údaje se vztahují k respondentům s ukončeným vzděláním, kteří se v posledních 3 letech zúčastnili nějakého vzdělávacího či rekvalifikačního kurzu (18 %)

Respondenti, kteří měli absolvování kurzů povinné nebo to od nich bylo vyžadováno, navštěvovali v největší míře **jazykové a počítačové kurzy, kurzy účetnictví a kurzy bezpečnosti práce**. V souvislosti se zaměstnáním absolvovali respondenti nejčastěji **jazykové kurzy**, v rámci přípravy na další/jiné zaměstnání to byly především **počítačové kurzy a kurzy účetnictví a administrativy**. Mezi kurzy z oblasti zálib respondenti navštěvovali zejména **jazykové a počítačové kurzy**, v menší míře pak **taneční kurzy, kurzy myslivosti** či přednášky věnované **alternativní medicíně**.